

TULE MUKAAN

OHJEISTUS PORVOON HIIPPAKUNNALLE

PROLOGI

✧ Maailma ei ole yksi vaan monta. Maailmat kohtaavat seurakunnassa, hiippakunnassa, kirkossa, yhteiskunnassa. Maailmat kohtaavat siellä, missä minä kohtaan sinän. Porvoon hiippakunnan on kohdattava tulevaisuus tästä tietoisena. Meidän tulee harjaantua kyvyssämme kohdata uusia maailmoja – liikkua niissä – ja yhdessä kohdata Jumalan armo.

Voimme verrata itseämme pyhiinvaeltajiin. Me teemme maallista matkaa, joka kulkee meille pyhissä meitä koskettavissa ja hoitamissamme ympäristöissä. Teemme sisäistä matkaa, hengellistä matkaa. Etsimme Jumalaa. Matkan määränpää ei tee pyhiinvaelluksesta pyhiinvaellusta vaan liike ja yhteisö. Minun elämäni on lahja itselleni ja niille yhteisöille, joiden osa minä olen.

Matkaa teemme yhdessä matkakumppanien kanssa. Vaikka me tunnistamme toiset pyhiinvaeltajiksi, voivat he olla meille enemmän tai vähemmän näkyviä. Kohdatessamme ja jutellessamme on luultavaa, että meidän tapamme ymmärtää ja kuvailla matkaa eroavat toisistaan. Tekemäämme sisäistä matkaa ei välttämättä ole helppo kuvailla, ei ehkä edes sitten kun matka on jo taitettu. Kohtaamme toisessa meitä kannustavan maailman tai se herättää meissä ihmetystä, jota ei aina ole helppo ymmärtää ja pyytää selitystä.

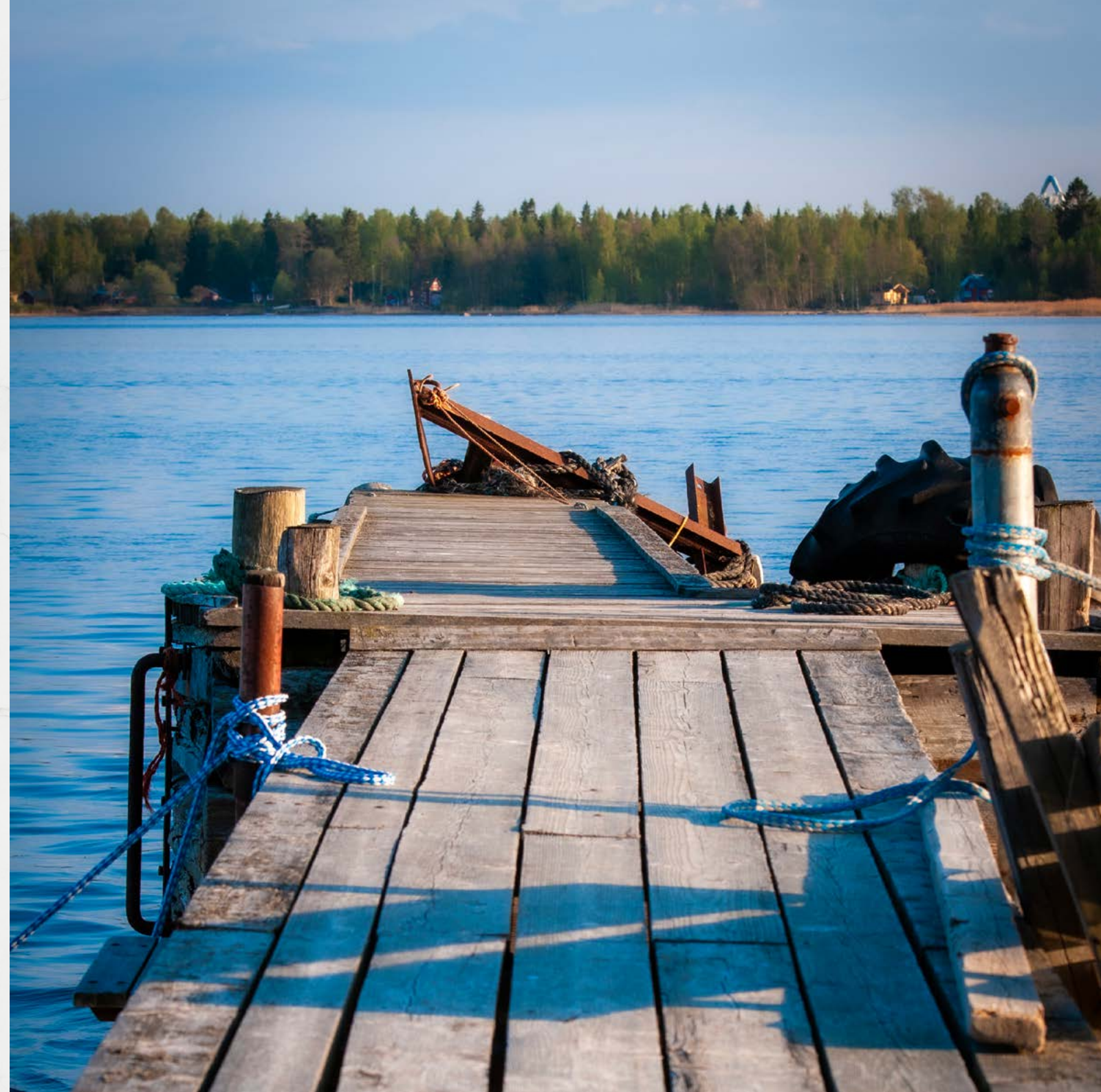
Tämä on se matka, jonka me jaamme. Meidät on annettu toisillemme matkakumppaneiksi: vuoropuhelussa Jumalan, maailman ja luomakunnan kanssa. Jos kaikki sujuu hyvin, saavutamme määränpään mutta nyt keskitymme pohtimaan itse matkaa.

Tahdon tässä kuvailla sitä matkaa, jonka me jaamme. Tämä on piispallinen ohjeistukseni hiippakunnan seurakunnille ajatella ja asennoitua työhön, kun toimimme ja johdamme kirkkoa ruotsiksi Suomessa: tässä ajassa, Porvoon hiippakunnassa, Suomen evankelisluterilaisessa kirkossa.

Laatiessani yhdessä prosessiin osallistuneiden kanssa strategiaa Porvoon hiippakunnalle, selkeytyi kuva tarpeesta luoda jotain syvempää ja laajempaa, kuin mitä perinteinen strategia tarjoaa. Me peräänkuulutamme suhtautumistapaa, joka leimaa meitä seurakuntina Porvoon hiippakunnassa.

Yksi leimaa-antava tekijä on kyky nähdä. Se vaikuttaa tapaamme lähestyä asioita ja tehdä työtä haasteiden ja muutosten keskellä. Se miten me suhtaudumme asioihin vaikuttaa ratkaisevasti siihen, kuinka me toteutamme strategioita, mutta myös tapaamme ja valmiuteemme arvioida uudelleen ja tarkentaa suunnitelmia, kun kohtaamme. Tapa, jolla me suhtaudumme asioihin, paljastaa selkeästi arvomme ja miten me miellämme Jumalan, itsestämme, kohtaamamme ihmiset ja luomakunnan.

Suomen evankelisluterilaisen kirkon yhteinen strategia ”Avoimet ovet” luo suuntaviivat kirkon elämälle ja toiminnalle. Seurakunnilla ja seurakuntayhtymillä on omat toiminta-, henkilöstö- ja kiinteistöstrategiansa. Olen näiden strategisten tasojen kannalla. Koen kuitenkin, että meiltä vielä puuttuu hiippakuntatsoinen strategia. Tällä tarkoitan sitä, kuinka yhteisömme evankelisluterilaisena kirkkona toteuttavat tehtävänsä ruotsinkielisessä Suomessa ja Ahvenanmaalla.

Meitä yhdessä vaeltajia on paljon. Siksi me tarvitsemme yhteistä näkyä siitä mihin olemme matkalla ja kuinka pääsemme sinne – tahdonvoimaa pyrkiä yhteiseen päämäärään.

Koska tunsin saavani olla osallinen ja kuulua joukkoon? Olenko tuntenut, että minua kuullaan? Kuinka onnistun toimimaan samalla tavalla lähimmäisiäni kohtaan, omassa seurakunnassani? Asenne, jota piispana perään kuulutan, on kaikkien kokema osallistava yhteisö. Haluan nähdä yhteisön, jossa tulee nähdä ja joka antaa tilaa ihmiselle koko pyhiinvaelluksen ajan. Matkan onnistumisen kannalta on tärkeää, että meillä on mukana matkassa kaikki tarvittava, että meillä on matkaevästä ja että pystymme kulkemaan erilaisissa maastoissa.

Tämä on vuoropuhelua. Siksi tämä ohjeistus ei sisällä informatiivisia ruutuja ja prosessikuvauksia. Tämä on dialogi. Olen vakuuttunut siitä, että keskustelu on ainoa kulkukelpoinen tie yhteiseen näkyyn omakuvastamme – ja siitä käsin hiippakuntamme omaksumaan toimintatapaan. Tahtoni on antaa opastusta siihen mitä itsensä todesta ottaminen pyhiinvaeltajana, liikkeessä olevana Jumalan kansana voi tarkoittaa.

Puhun sinulle ja hiippakunnalle piispan ominaisuudessa. Perspektiivit, joita avaan eivät kuitenkaan ole vain omiani. Ne ovat kasvaneet vuoropuhelun tulokseksi. Prosessin aikana työryhmän panos on ollut kantava. Sen tärkein tehtävä on ollut kuunnella erilaisia ääniä hiippakunnasta ja hiippakunnassa. Monet ovat auttaneet minua ja meitä muodostamaan ymmärrystä hiippakunnasta. Kaiken kuulemamme ja havainnoimamme perusteella on toiveeni, että tässä antamani ohjeistus kirkastaa itseymmärrystämme, ymmärrystä toisistamme ja toisille.

Tämä koskee jokaista yhteisöön kuuluvaa. Toisista vastuuta kantavien ja päätöksentekijöiden, joiden päätökset vaikuttavat muihin, on erityisesti oltava tietoisia omasta matkanjohtajuudestaan: millaisin ottein ja asentein hän hänelle uskottua tehtävää hoitaa. Erityisen tärkeää strateginen tietoisuus on johtamisvastuuta

kantaville kirkon jäsenille kuten luottamushenkilöille ja henkilöstölle. Tämä korostuu sitäkin enemmän mitä suurempi johtamisvastuu on. Siksi esimerkiksi kirkkoherroilla ja lääninrovasteilla on erityinen vastuu siitä, että paikallista keskustelua käydään toimintatavoista, strategioista ja miten ne ovat toteutettavissa. Yhteisömme selkiytyy itsellemme ja muille kun meillä on jaettu ymmärrys siitä, keitä me olemme ja mitä se tarkoittaa.

Tervetuloa osallistumaan keskusteluun toimintatavasta Porvoon hiippakunnassa.

HERRA ANNA MURROKSISSA OMAT PYYTEET
UNOHTAA, TOISTEN KANSSA LUODA SILTAA
KOHTI AIKAA TULEVAA. VERI KERRAN VUO-
DATETTU YHÄ RIITTÄÄ PÄÄSTÄMÄÄN MEIDÄT
HAUDAN PIMENNOSTA AAMUN LAULUUN,
ELÄMÄÄN.

VIRSI 285 RUOTSIN KIRKON VIRSIKIRJA

1 Matka- kumppanuus

✧ Pyhiinvaelluksemme alkaa kasteessa. Kaste on kristillisen elämämme ja yhteytemme alkulähde. Sen varassa on evankelisluterilaisen kirkon näkemys itsestään ja jäsenistään. Tämä on jaettu matka. Me kaikki olemme kaikessa ja kaikkinemme ✧ täysin Jumalan armon varassa.

Osallisuuden sisäistämisessä on kyse ymmärryksestä, että evankeliumi kuuluu kaikille. Jeesus Kristus on tie, ei vain minulle ja sinulle, eikä edes vain meille vaan kaikille.

Kun ilo anteeksiantamuksesta ja vapaudesta Kristuksessa kasvaa, kasvaa myös ilo, nöyryys ja rakkaus. Se on voimaa, joka ei syrjäytä tai sulje ulkopuolelle sitä, mikä on outoa ja vierasta, pelkoa ja tuomitsemista, vieraita ajattelutapoja, elämäntapoja ja uskoa kohtaan. Rakkaus karkottaa pelon (1.Joh.4:18).

Jumala on rakkaus. Me rakastamme, sillä hän on ensin rakastanut meitä, kirjoittaa evankelista Johannes. Rakkaus rohkaisee meitä uskaltautumaan mukavuusalueittemme ulkopuolelle, kokeilemaan toisenlaista ajattelua ja eläytymään toisen asemaan. Kuinka koskaan voisimme kääntää selkämme Kristukselle, kun käännyimme ihmisen puoleen ja kysymme: Mitä tahdot minun sinulle tekävän?

Pyhiinvaeltajana oleminen on tehdä matkaa yhtenä monista vaeltajista. Suunta on kaikille Jumalaa etsiville sama ja kuljemme yhdessä. Me olemme yhteisö, joka jakaa matkan. Jakamisesta ei kuitenkaan tule mitään, jos me emme tahdo jakaa.

Monissa kirkollisissa toimituksissa esitetään kysymys: ”Tahdotko?”. Kasteen yhteydessä vanhemmilta kysytään tahtovatko he, että lapsi kastetaan kristilliseen uskoon. Konfirmaatiossa rippikoululaiselta kysytään, tahtooko hän osoittaa tämän kristillisen uskon elämässään. Avioliittoon vihkimisessä morsiusparilta kysytään tahtovatko he ottaa toisensa aviopuolisoiksi ja pappisvihkimyksessä piispa esittää kysymyksiä papiksi vihittävälle. ”Tahdotko” on kysymys pyhissä toimituksissamme. ”Tahdotko, Jumalan avulla?”

”Mikään ei pysäytä ideaa, jonka aika on koittanut” kirjoitti Victor Hugo. Kristilliseen kontekstiin sovellettuna mikään ei ole yhtä voimallista kuin ”tahdon”, kun sen aika on koittanut Pyhän kohdatessa ja puhutellessa. Eikä siinä ole kyse omasta vahvuudesta, vaikka olisimmekin vahvoja. Kyse on yhteydestä, joka kantaa: yhteydestä kolmiyhteiseen Jumalaan, yhteyteen, jossa olemme yhtä Kristuksessa. Tahdotko sitä? Tahdommeko me sitä? Kuljemmeko yhdessä?

KYSYMYKSIÄ TYÖSTETTÄVÄKSI

1. Onko yhteisöllisyydessä ja yhteisymmärryksessä voimaa, jonka varassa saamme enemmän aikaseksi kuin jokainen yksin?

2. Oletko kokenut näin? Koska? Kuinka?

3. Tarvitsetko omaa yhteisöäsi? Miksi?

4. Mitä muutokset sinussa ja teissä herättävät? Koska muutosta tarvitaan?

5. Koska sinä tai te olette viimeksi pohtineet sitä, miten te miellätte oman yhteisöllisyytenne? Mitä tapahtui? Kuinka käsittelette sitä?

6. Mikä on tärkeintä: kuinka pyhiinvaellus alkoi, kuinka se päättyi tai mitä siinä välissä tapahtuu?

2 Me olemme toisillemme lahja ja tehtävä

✧ Kasteessa meidät on annettu toisillemme. Minut olen annettu yhteisölleni ja yhteisöni on annettu minulle. Jumalan ajatus on, että me olemme yhtä. Siksi me emme voi eikä meidän pidä kyseenalais-
taa toisiamme. Se on lahja ja tehtävä: olla yhtä Kristuksessa. Jeesus sanoo: ”Ette te valinneet mi-
nua, vaan minä valitsin teidät, ja minun tahtoni on, että te lähdette liikkeelle ja tuotatte hedelmää, sitä hedelmää, joka pysyy. Kun niin teette, Isä an-
taa teille kaiken, mitä minun nimessäni häneltä
✧ pyydätte.” (Joh.15:16)

Me olemme enemmän kuin näkemysyhteisö tai yhdistys. Me emme valin-
neet toisiamme. Kun meillä on tämä ymmärrys, että meidät on annettu
toisillemme ja että on Jumalan lahja, että me olemme osa Kristuksen kirkkoa,
on meidän tehtävämme saattaa muita tähän yhteyteen. Näin kohtaamisista tulee
kunnioittavia, nöyriä ja vastavuoroisia.

Me olemme saaneet harjoitella yhteistyötä samanmielisten ja erimielisten kans-
sa, elää rinta rinnan vastakkainasetteluista ja eroavuuksista huolimatta. Me Por-
voon hiippakunnassa olemme samanaikaisesti monimuotoisuus ja yhteisö. Näkö-
kykyä on ehkä harjaannutettava näkemään molemmat näkökannat yhtäaikaisesti.

Yhteisön vastauksen on tultava neljästä tulokulmasta: Oma suhteeni Jumalaan,

”DET FINNS EN PLATS I EN STOR TRYGG FAMN,
SOM ÄR BARA BARA MIN.
DEN DAGEN JAG DÖPTES SKREV ÄNGLAR MITT NAMN
I HIMMELEN IN.”

PSALMBOKEN 188

itseeni, kanssaihmiisiin ja luomakuntaan. Vastauksen on noustava sydäimestä, tämän me tahdomme tehdä ja teemme sen yhdessä.

Täsmäys tehdään käymällä keskustelua asettamiemme tavoitteiden ja niiden etenemisen suhteen. Tunnistammeko itsemme ja arvomme teoissamme? Elämä seurakunnissa ja hiippakunnassa synnyttää omasta voimastaan tätä vuoropuhelua, mutta minä tahdon, että seurakuntien johto käy tätä keskustelua tietoisesti ja systemaattisesti.

Kirkossa on kaikkina aikoina keskusteltu ja väitelty – jopa riideltä ja otettu rajusti yhteen -Jumalasta ja Jumalan tahdosta. Meillä on ollut ja on erilaisia käsityksiä siitä, kuinka Jumala on ilmoittanut itseään, ilmoittaa ja tulee ilmoittamaan itseään maailmalle. Se ei kuitenkaan ole syy hylätä tai puhua pahaa toisista. Päinvastoin – juuri silloin meidän tulisi rakastaa toisiamme. Meidät on kutsuttu rukoilemaan toistemme puolesta, puhumaan hyvää ja näkemään Kristus toisissamme.

Usein me olemme epäonnistuneet tässä Kristuksen kirkkona. Tehtyä ei kuitenkaan saa tekemättömäksi. Mitä me omalta osaltamme voimme tehdä on kuulla Jeesuksen sanat: ”Sen käskyn minä teille annan, että rakastatte toisianne.” (Joh 15:16).

Meidän tulee erottaa toisistaan asiat ja ihmiset. Keskuudessamme voi vallita syvä erimielisyys Raamatun tulkinnasta, siitä miten miellämme uskomme ja itsemme kristillisenä yhteisönä. Siitä huolimatta rakkaus ei koskaan katoa, sillä sen alkulähde on Jumalan rakkaudessa meitä kohtaan.

Tällä asenteella voimme rohkein mielin lähteä vuoropuheluun mukaan. Pelkäävät ihmiset riitelevät. Pelon vastakohta ei ole pelottomuus vaan rakkaus. Meidän tehtävämme on elää todeksi anteeksiantamuksen vapauttava voima, huolen-

pito, armahtavaisuus ja rakkaus, joka kantaa. Jos me pelkäämme kohdata meille outoa ja vierasta, emme pysty toteuttamaan tätä tehtävää emmekä pysymään rakkaudessa.

Menneinä aikoina ajateltiin, että lähetystyö, evankeliointi ja kasvatus on *yksisuuntaista liikettä*. Samanlaisin mielikuvin mielsimme aiemmin muun muassa vanhemmuuden ja pedagogiikan, ikään kuin kyse olisi liikkeestä *siltä, joka tietää sille, joka ei tiedä*.

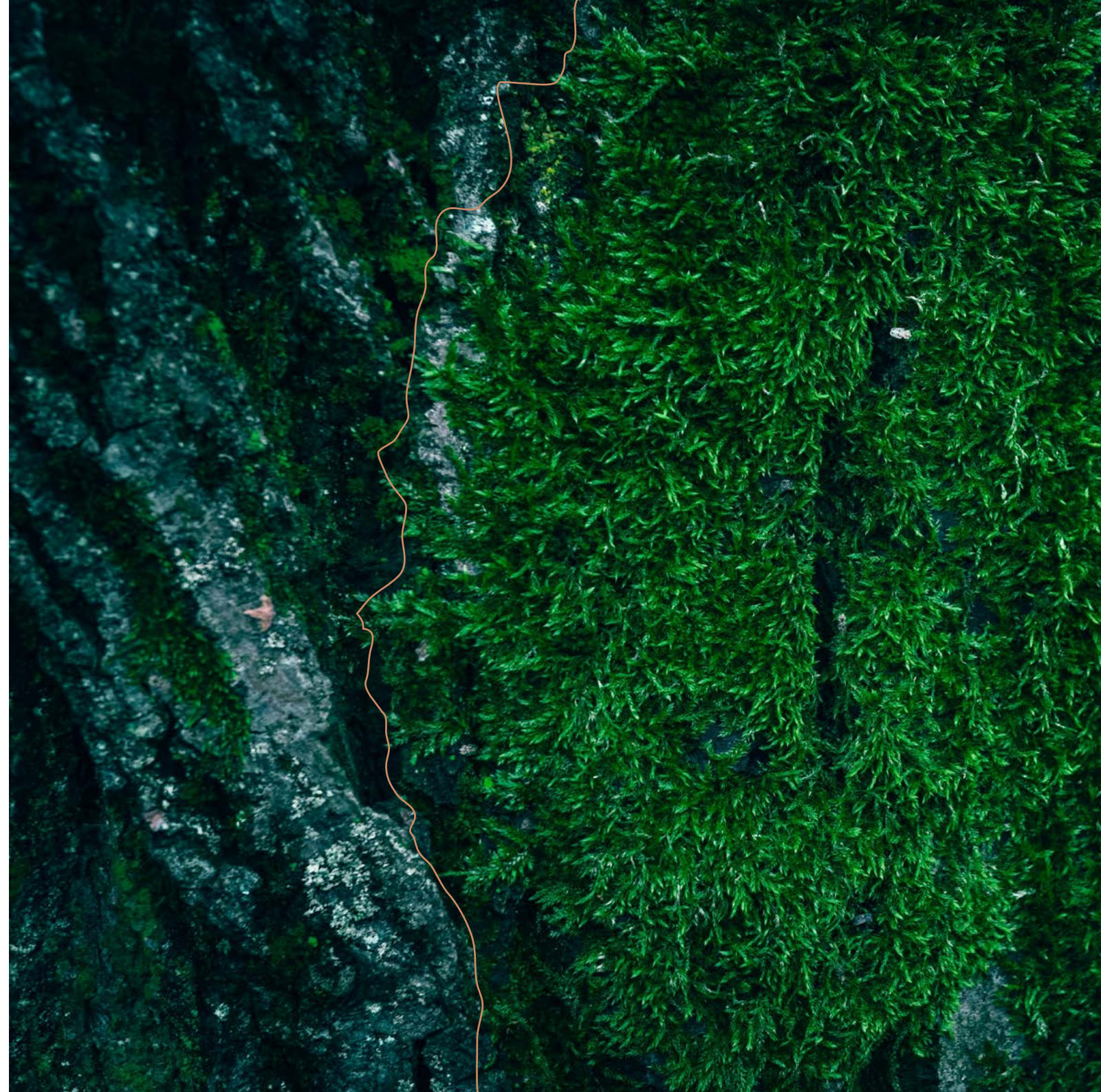
Pyhiinvaeltajina me kuljemme kohti samaa määränpäättä. Ei kukaan meistä seis paikallaan omassa objektiivisessa totuudessaan.

Yhdessä vaellettaessa otetaan yhdessä askel kerrallaan. Yhdessä koemme maan kamaran kantavan, jalan tukevan askeleen ja lihasten työskentelyn, kun paino siirtyy askeleelta toiselle.

Me kaikki olemme liikkuvia subjekteja. Yhdessä otamme suunnan ja hyödynme toistemme kokemuksista ja opimme. Jakaessamme me kasvatamme ja kasvamme. *Liike on kaksisuuntaista*. Yhdessä me kasvamme.

Olen täysin vakuuttunut, että jokaisella on jotain annettavaa. Jokainen meistä on luotu Jumalan kuvaksi. Jumala on antanut jotain itsestään meihin jokaiseen. ”Kun kokoonnutte yhteen, jokaisella on jotakin annettavaa.” (1.Kor 14:26). Jotta näkisimme mikä on Jumalan tahto itse kunkin kohdalla tässä ajassa ovat kaikki näkökulmat ja pohdinnat tarpeen.

Voisimme verrata itseämme mosaiikkiin. Olisi ajattelematonta uskoa, että voisimme omasta rajoittuneesta perspektiivistämme käsin sanoa mitä palasia tarvitaan tai mitkä sopivat. Olisi ylimielistä korottaa itsensä kaikkien normiksi. Kun kokonaisuus hahmottuu huomaammekin, että jokaisella osalla on oma paikkansa, oma tarkoituksensa. Jumala rakentaa kirkkoaan. Me olemme toisillemme sekä lahja että tehtävä.

KYSYMYKSIÄ TYÖSTETTÄVÄKSI

1. Mitä vaaditaan, että voimme olla yhtä siitä huolimatta, että me ajattelemme ja toimimme eri tavoin?

2. Kuka teidän yhteisössänne eniten poikkeaa sinusta, mutta jonka sinä siitä huolimatta hyväksyt ja jota kunnioitat sellaisena kuin hän on?

3. Mitä seuraa siitä, että keskuudessanne syntyy tai valitsee erimielisyyksiä joissain asioissa? Miltä se tuntuu? Pystyttekö elämään sen kanssa, pyrittekö löytämään keskitien, syntyykö teidän välillenne kuilu? Miten toivoisitte asioiden olevan? Mitä kohti tahdotte työskennellä sellaisissa tilanteissa?

4. Mikä on syynä siihen, ettemme kykene olemaan yhtä Kristuksessa vaan tiemme eroavat tai pysyttelemme omissa oloissamme?

5. Vaatimusten ja vaikutteiden paineessa väsymys ja uupumus ovat haaste niin kirkossa kuin yhteiskunnassa. Mitä voimme tehdä, että yhteisömme olisi kannatteleva väsyneelle eikä sitä koettaisi vaativaksi? Miten annamme toisillemme luvan tulla sellaisena kuin olemme? Mitä voimme tehdä konkreettisesti?

6. Tee analyysi: Onko mahdollista osana yhteisöänne luoda itselle kuvaa omasta suhteesta 1) Jumalaan 2) omaan itseen 3) lähimmäiseen ja 4) luomakuntaan?

7. Sen mitä tahdomme, teemme ja teemme sen yhdessä, on tunnettava sydämessä. Nouseeko mieleesi tai mieleenne mitä se, mitä tahdotte tehdä seurakunnassa voisi olla ja miten te sen toteuttaisitte? Miten arvioitte toteutumista? Millä välineillä? Kuinka usein? Missä nämä pohdinnat käydään?

8. Iso haaste monissa yhteyksissä on pahan puhuminen. Se syö luottamusta ja nakertaa turvallisuuden tunnetta. Mistä arvelet ja arvelette tämä johtuvan? Koska? Millä tavoin? Tehkää sopimus, että luovutte tällaisesta paheesta – sillä pyritään usein vääränlaiseen läheisyyteen. Valitkaa aitous ja lojaalisuus.

9. Mitä merkitystä hengellisillä, kirkollisilla, kielellisillä ja kulttuurisilla ulottuvuuksilla on Porvoon hiippakunnan jatkuvuudelle?

3 Näe matkakumppanisi

↑ Jeesuksen kohdatessa ihmisiä ja kysyessä: ”Mitä sinä tahdot minun sinulle tekevän?” kuulen hänen äänessään nöyryyttä ja myötätuntoa. Avoin kysymys edellyttää avoimuutta kohdata *mitä erilaisimpia vastauksia*. ↓

Meidän tehtävämme on kohdata toisemme palvelijan perspektiivistä käsin. Se ei kuitenkaan tarkoita myöntymistä kaikkeen ja kaiken kannattelijaksi, mutta me voimme edellyttää itseltämme kunnioittavaa ja rakastavaa toisen kuuntelemista. Myös hiljaisuus saa puhua ja näin annamme toiselle tilaa olla. Jeesuksen kysymys on pyyntö päästä osalliseksi, tulla lähelle. Siinä rakennetaan luottamusta. Niitä jalanjälkiä meidän tulisi seurata.

Kristittyinä meidän kutsumuksemme on nähdä samaa matkaa kulkevat matkakumppanimme. Se on myös ammatillisuutta, jota on voitava edellyttää kirkon henkilöstöltä ja luottamushenkilöiltä.

Kun pysähdymme levähdyspaikoilla olevien seuraan tai asetumme majataloon, me kohtaamme muita kulkijoita. Ehkä me vaihdamme ajatuksen tai pari, jaamme hyviä neuvoja ja kokemuksia. Kuulemmeko silloin mitä ihmiset meille kertovat? Kuuntelemmeko heidän kokemuksiaan? Otammeko heidät todesta?

Ehkä me olemme väsyneitä ja syömme aterian hiljaisuudessa. Silloin haasteena on luottaa läsnäolon riittävän ja että Jumala on lähellä hiljaisuudessa ja levossa.

Vahvistuminen, jota ihmiset etsivät on tulla vastaanotetuksi ja kohdatuksi siinä mitä he kertovat. Ilmassa leijuva kysymys voi olla hyvin hauras: ”Onko minun tarinallani tilaa isommassa kertomuksessa? Onko minun kokemukseni pyhästä

varteen otettava? Saavatko minunkin tarpeeni ja tunteeni tilaa kirkossa?”. Tunnistammeko kysymysten moninaisuuden vai olemmeko rajoittaneet Jumalan?

Toisen kuunteleminen voi olla vaikeaa, ennen kaikkea ehkä siksi, että samalla kun kuuntelet tulet myös selkeämmin kuulluksi itsellesi. Kun kohtaat toisen ihmisen tulet myös näkyvämmäksi itsellesi. Rehellisyydestä alkaa kasvu ja muutos.

Vuorovaikutukseen avaava yhteys hyväksyy kaikkien ihmisten samanarvoisuuden ja osallisuuden oikeutuksen. ” Lahjaksi olette saaneet, lahjaksi antakaa.” (Mat. 10:8) oli tehtävä, jonka Jeesus antoi opetuslapsille. Ehdottomalla rakkaudella ja armosta meidät on otettu vastaan. Jos meille on avautunut kyky nähdä itsemme ja elää Jumalan rakastamina, herättää se luonnostaan myös meissä halun kohdata lähimmäisemme Jumalan rakastamina.

Se tosiasia, että me katsomme tuntevamme Porvoon hiippakuntaa ja koemme omaavamme mandaatin keskustella siitä, kertoo meidän kuuluvan etuoikeutettujen joukkoon. Siksi meidän tehtävänämme on myös kysyä ja kuunnella niitä ääni, jotka eivät kuulu – vaienneita ja vaiennettuja. On olemassa julkilausuttuja normeja mutta myös julkilausumattomia normeja. Näkyviä ja näkymättömiä. Osallisuuteen pyrkivä ihminen voi tuntea pakottavaa tarvetta hylätä itsensä päästäkseen mukaan. Niiden, jotka jo ovat sisällä ja jotka lasketaan joukkoon, on alettava

käsitellä normeja – toisin sanoin meidän kaikkien, jotka luemme tätä ohjeistusta ja työstimme näitä kysymyksiä. Kaikki muutos on ihmisten käsissä.

Saavutettavuudessa on kyse näkemisestä, ymmärryksestä ja tilan luomisesta. Parhaiten saavutettavuus toimii dialogissa, jossa teemme itsemme kohdattaviksi. Kohtaaminen voi tapahtua keskustelemalla omista kokemuksistamme, siitä mitä me ajattelemme ja mitä tarvitsemme. Yhdessä autamme toisiamme kuulemaan ja tulla kuulluksi.

Erilaisia rajoitteita omaavalla on usein hiljaista tietoa siitä mikä toimii ja mikä ei. Se saattaa jäädä jakamatta. Me kaikki olemme eri tavoin tarvitsevia ja rajoitteisia. Yhteisöjemme tulee harjaantua näkemään, kysymään, kuuntelemaan ja omaksumaan uusia perspektiivejä suhteessa erilaisiin rajoitteisiin. Saavutettavuus tarkoittaa, että me avaramme omaksumiamme toimintatapoja, tietoisuuttamme ja omaa toimintaamme niin ettei rajoite ole este vaan silmien avaaja.

Tiedostaminen, johdonmukaisuus ja uskollisuus voivat muuttaa ja muokata yhteisöjen kulttuuria. Kaikki muutos on ihmisten käsissä ja riippuu halustamme nähdä ne, joiden kanssa me vaellamme.

KYSYMYKSIÄ TYÖSTETTÄVÄKSI

1. Milloin koit, kuuluvasi joukkoon? Milloin sait olla mukana? Milloin sinut nähtiin ja sinua tuettiin?

2. Koska olet kokenut ulkopuolisuutta? Mitä tapahtui? Missä se tuntui kehossasi?

3. Kaikki suhteet tarvitsevat joskus sankarin – sellaisen, joka on valmis menemään pidemmälle ja kohtaa toisen puolimatkaa lähempänä? Voisitko sinä seurakunnassasi olla sellainen? Kuinka?

4. On olemassa julkilausuttuja ja sanattomia normeja. Kenellä on valta määritellä normit? Mitkä äänet eivät tule kuulluiksi – vaikenevat tai vaiennetaan?

5. Analysoi seurakuntasi elämää. Miltä se näyttää eri perspektiiveistä käsin katsottuna? Minkälaisen seurakunnan kohtaa, kun tulee

- a) sinkkuna
- b) yksinhuoltajana
- c) pienenä
- d) innokkaana auttamaan
- e) nuorena
- f) kognitiivisesti rajoittuneena
- g) työttömänä
- h) HBTQ- henkilönä
- i) introverttina
- j) liikuntarajoitteisena

6) Kuka avaa yhteyteen kenet? Ole kartoituksessa rehellinen. Kuka kristillisessä yhteisössänne on sisällä, ulkona, rajapinnalla? Kuka on päättänyt ja kuinka on päätetty, että asiat ovat teillä näin? Minkä ajattelet olevan teidän kutsumuksenne tai kehityshaasteenne yhteisönä?

7) Meitä on paljon, me olemme erilaisia. Hyvä harjoitus toinen toisemme hyväksyvään kohtaamiseen on kohdata toisin ajattelevat, tekevät ja ovat empaattisen uteliaalla asenteella. Missä olosuhteissa voisit kuvitella olevasi, toimivasi tai ajattelevasi kuten hän? Koita samaistua hänen asemaansa ja miltä se tuntuisi?

8) Seurakunnissamme tapahtuu jatkuvaa liikettä yhteydestä ulos ja sisään. Pidä ovi avoinna, anna lampun loistaa ja pohdi seuraavia kysymyksiä:

- a) Mitä ajattelette heistä, jotka eroavat kirkosta ja seurakuntayhteydestä? Mitä katseesi kertoo, kun katseenne kohtaavat kadulla?
- b) Kuka kuuntelee, jos joku yhteisössänne esittää uusia ajatuksia ja haasteita? Kenen tehtävän kuvaan kuuluu avata yhteyteen ja kuka tekee sen käytännössä? Kuinka?
- c) Tarkastelkaa viestintäänne. Mitä kuvin ja sanoin välitätte yhteisöstänne? Koittakaa tarkastella yhteisöänne ulkopuolisin silmin. Jos joku löytää alustoillenne, mitä kuvia hän kohtaa? Voiko hän tunnistaa itsensä kuvista ja sanoista?

9) Miten te seurakuntana tunnistatte omaa aikaamme? Minkälaista keskustelua teillä käydään ihmisten tarpeista omalla alueellanne?

- a) Onko teillä välineitä ympäristön analysointiin?
- b) Sovellatteko niitä käytännössä? Kuka, kuinka, kuinka usein?
- c) Kuka saa käyttää analyysin antamaa kuvaa?
- d) Kenen vastuulla on päivittää seurakunnan ajattelu- ja työskentelytapoja sen tiedon pohjalta mikä teillä on tilanteen kehittymisestä?

4 välttämättömät vaellusvarusteet

* Ota mukaan vain välttämättömät. Mitä pidempi vaellus ja mitä vaivalloisempaa on odotettavissa, sitä tärkeämpää on pakata kevyesti ja jättää tilaa sille mikä on välttämätöntä. Ota mukaan ne tavarat, jotka pitävät sinut lämpimänä, kuivana, kyläläisenä ja terveenä. Karsi kaikki mikä vie turhaa tilaa ja lisää taakkaa.

Kristillisen kirkon perinne on rikas. Se, mikä on säilynyt, on pysynyt siksi, että varustus on vastannut pyhiinvaeltajan tarpeita. Tänä päivänä me kutsumme sitä kestäväksi perinteeksemme. Me otamme sen esiin ja käytämme sitä. Se on tullut meille tutuksi, me luotamme siihen ja näemme sen hyvän mikä siinä on. Se ei vahingossa unohdu jollekin lepopaikalle tai majataloon. Me pidämme siitä hyvää huolta koska se on meille kallisarvoista. Se on meille välttämätöntä varustusta vaelluksesta selviytymisen ja hyvin voinnin kannalta. Vaelluskumppanimme näkevät meidän käyttävän sitä ja näin me yhdessä jaamme kokemuksia ja osaamista. Matkasta selviytymisen kannalta siitä on tullut pyhiinvaeltajan välttämätön varuste.

Hyvät vaelluskengät antavat pitoa ja suojelevat rakoilta. Kun Jeesus kehotti meitä ottamaan hänen ikeensä, joka on hyvä kantaa ja kevyt, harteillemme, hän tarkoitti mitä sanoi. Evankeliumi tekee askeleistamme kevyempiä, ei raskaampia. Meidän täytyy auttaa toisiamme kaikella sillä osaamisella, kokemuksella ja vaistolla, jota meillä on, löytämään vaeltajan jalkaan sopivat, kestävät ja tukevat

kengät. Jos kysymme mikä motivoi Kristusta emme osu harhaan. Etsimmehän häntä ja hänen vapauttavaa sanomaansa. Näin evankeliumi nostaa pois taakkoja eikä lisää niitä.

Varo lisäämästä yhtäkään lisätaakkaa ihmisten harteille. Osa meistä horjuu jo nyt painavan rinkansa alla.

Meidän traditiomme on elävä siksi, että se elää jatkuvassa muutoksessa. Reformaatio ei ollut kertatapahtuma, joka ei koskaan enää toistu. Se on jatkumo, joka uudistaa. Henki, joka Kristuksen kirkossa vaikuttaa on edelleen sama. Me jatkamme matkaa ja Tie avautuu eteemme. Me vaellamme uusissa maastoissa, erilaisissa sääolosuhteissa. Meille tulee jano, nälkä, me kastumme ja tulee vilu, me hikoilemme ja väsymme. Silloin käännyimme sen puoleen mitä kasteessa saimme – Jumalan armoon. Otamme esiin sen mitä saimme matkavarusteiksi, käännyimme matkakumppaneiden puoleen, luontoon. Jumala on lähellä jokaisessa elämämme hetkessä. Hän ravitsee meitä, sammuttaa janon, lämmittää ja viilentää, antaa uutta voimaa jatkaa.

Tapa, jolla me vastaanotamme, vaihtelee eri aikoina. Uudistuminen tapahtuu juuri siinä. Vaeltajan varustus ei ole ollut samanlainen kirkon alkuajoista meidän aikaamme. Vaellussauva ei aina ole ollut hiilikuidusta tehty. Mutta armo, jonka kohtamme, rakkaus, joka lämmittää, Kristus, joka pelastaa ja antaa elämän, on sama.

Vaellus kohti ikuisuutta vaatii muonavaraston tarkistamista, rikkoutuneen vaihtamista ja käyttökelvottomaksi osoittautuneen poistamista. Jokainen gramma, jonka voit välttää, säästää energiaa ja rasittaa vähemmän jalkoja. Tämä vaatii meiltä rehellisyyttä sekä itseämme että muita kohtaan. Meiltä vaaditaan nöyryyttä myöntää, kun osoittautuu että olimme väärässä ja tarvittavaa suuruutta myön-

tää, että jokin on omana aikanaan ollut oikein mutta ei ole sitä enää. Jumala on ikuinen, me emme – ei liioin meidän käsityksemme hänestä, itsestämme, luomakunnasta tai lähimmäisistämme. Todellisuutemme muuttuu ja on muuttunut nopeasti, tuntuvasti ja pysyvästi. Sää on muuttunut. Maasto on toisenlainen.

Siksi meidän on tarkasteltava varustustamme kriittisesti. Me teemme ajassa matkaa ikään kuin horisontaalisella x-akselilla (*kreik. synchronos*). Mutta halki ajan, kaikkien aikojen, pyhä leikkaa y-akselin tavoin vertikaalisen ajan. (*kreik. diachronos*). Ja meidän paikkamme pyhiinvaeltajina on olla siinä leikkauspisteessä, kartan koordinaattipisteessä. Uudistus, reformaatio pitää meidät tässä leikkauspisteessä. Kristus ei katoa näkökentästämme vaan on läsnä siinä leikkauspisteessä missä pyhyys murtautuu aikaan. Silloin me elämme oikeaa aikaa – Jumalan aikaa (*kreik. chronos*).

Ei riitä, että kannamme Jumalan lahjaa muuttumattomana matkassa. Jos nostamme sen esille vasta matkan lopussa, kukaan ei ymmärrä miksi me kannoimme sitä mukana. Kukaan ei tunnista sitä eikä tiedä mitä sillä pitäisi tehdä. Evankeliumi on elettävä ajassa.

On lahja ja rikkaus jo itsessään nähdä Jumalan toimivan kirkossaan uusissa ja vaihtelevissa olosuhteissa mutta se on aina samalla tulkintatyötä. Sitä vastuuta me emme voi sivuuttaa. Eikä yhdenkään vaeltajan tarvitse luopua tästä vapaudesta. Onnistuessamme tässä tulkintatehtävässä vaalimme kristillisen perinteen jatkuvuutta. Me koemme kaiken sen rikkauden ja hyvän mitä meillä on mukana matkalla ja se vahvistaa meitä pyhiinvaelluksellamme.

KYSYMYKSIÄ TYÖSTETTÄVÄKSI

1. Mieti miten oma ymmärryksesi on ajan myötä muuttunut, kun kyse on

- a) Jumalasta
- b) itsestäsi
- c) kanssaihmisistä
- d) maailmasta

Mikä on toisin? Mikä on pysynyt?

2. Näyttäytyykö elämä sinun ja teidän seurakunnassanne samantaiselta kuin 20 vuotta sitten? Mikä on muuttunut?

3. Minkälaiden nyt ratkaistujen kysymysten kanssa painimme kirkossa esim. 20 tai 30 vuotta sitten? Mitä tapahtui? Tuliko niistä vähemmän tärkeitä? Vaihtuivatko ne toisiin? Ratkesivatko ne?

4. Mitä Jeesus mahtoi tarkoittaa, kun hän sanoi:” Vain yksi on tarpeen” (Luuk. 10:42)? Mitä sanat merkitsevät meille ja meidän yhteiselämällemme?

5. Mitkä tulkinnat, kysymykset ja tavat ymmärtää ottavat nyt tilaa ja lisäävät painoa matkatavaroiden joukossa? Miksi me emme ole osanneet luopua niistä?

6. Mikä sinun tai teidän mielestänne kuuluu välttämättömiin asioihin? Mitä meidän pitää ottaa mukaan?

5 Tilaa retkeilymajassa

✧ Vieraanvaraisuus on kautta aikojen ollut suomenruotsalaisten ja ahvenanmaalaisten ominaispiirre. Meitä on vähän ja siksi verkostomme ovat vahvoja ja tiiviitä. Me tunnemme yhteisvoimamme ja tiedämme mihin pysyttymme, kun tuemme toisiamme. Se antaa valmiuksia kohdata suurta ja pientä hätää ja vieraantumisen haasteita.

Tehtävämme seurakuntina, hiippakuntana ja kirkkona on palvella alueellamme eläviä ihmisiä. Myötätunto, huolenpito, solidaarisuus ja tarmokkuus ovat osa identiteettiämme. Diakonia on osa olemustamme. Äänemme näissä asioissa on oltava kuuluva.

Vasta suhteessa toisiin pystymme selkeästi näkemään itsemme. Tämä pätee niin ihmisten kuin yhteisöjen kesken. Kohtaamalla muita kulttuureja kirkastuu myös kuva itsestä ja toisista. Nämä kohtaamiset rikastuttavat meitä ja me rikastutamme muita.

Ehkä omaa huomiokykyä on harjaannutettava näkemään, että kulttuurikin muovautuu jatkuvasti. Pohjimmiltaan on kyse siitä, kuinka me elämme yhdessä. Meidän, Porvoon hiippakunnassa elävien on pidettävä huoli jatkuvuudesta ja rakennettava tulevaa sen hyvän varaan mikä on ollut, on, ja tulee olemaan.

Tämä ei tarkoita kaiken pysymistä ennallaan tai että se olisi ihanne. Oletus lie-

nee pikemminkin, että moni asia tulee muuttumaan- rajusti, nopeasti ja pysyvästi. Siksi me käymme nyt keskustelua siitä, mikä meitä pohjimmiltaan yhdistää ja mitä jatkuvuus merkitsee.

Edellytys sille, että pystymme vastaamaan tehtävän haasteisiin, on kyky tulkit- ta sitä todellisuutta, jossa me Porvoon hiippakuntana toimimme. Hengellisyys- den ilmenemismuodot ja hengelliset tarpeet monimuotoistuvat yhä enenevässä määrin. Sama koskee yhteisöllisyyttä ja muita tarpeita. Ole herkkä kuulemaan aikamme profeetallista ääntä.

Todellisuus, joka pätee hengellisen nälän ja janon suhteen koskee myös muita inhimillisiä tarpeita, joihin taloudelliset ja henkilöstön resurssit eivät riitä. Täm- mänkin todellisuuden voimme kohdata yhdessä. Kirkon resurssin muodostavat kaikki ne 3,5 miljoonaa kirkon jäsentä yhdessä. Meidän on luotettava siihen, että Jumala huolehtii meistä (Matt 6:33–34). Kunnioittavasti ja nöyrällä asenteella saamme pyytää apua näkemään ja ymmärtämään, mikä käytännössä on seura- kunnan tehtävä selvittää alueemme ihmisten auttamistyöstä.

Hyvä tahto ja anteliaisuus vievät eteenpäin. On hyvä, jopa toivottavaa omaksua toisten hyviä ideoita. Meidän tulee olla avoimia uusille yhteistyön muodoille. Kun jaamme tavoitteen tehdä tilaa retkeilymajassa – ottaen huomioon jokaisen tilantarpeen ja erilaisuuden, voimme myös jakaa ilon onnistumisista, resurssit ja voimat haastavissa tilanteissa.

Seurakunta ei ehkä pysty täyttämään kaikkia tarpeita. Silloin on kyettävä ar- vioimaan mikä on välttämätöntä. Valintojen ja prioriteettien tekeminen vaatii rohkeutta. Joskus se on epämurkavaa, jopa kivuliasta. Jos valintoja ja priorisoi- teja ei tehdä joudutaan olosuhteiden vangiksi. Jos jätämme priorisoinnit ja linj- aukset tekemättä toimimme monessa suhteessa tuhoisasti.

Ongelmien vaikeus ei tarkoita, etteikö niille voisi tehdä mitään. Paluu entiseen ei kuitenkaan ole mahdollista, sillä sitä mikä on mennyt ei enää ole. Meidän ei myöskään ole mahdollista teeskennellä, että kaikki on kuten aina on ollut. Meid- än on vaihdettava perspektiiviä ja kokemuksia, koska aika on muuttuvaa. Hiip- pakunta on muuttunut 100 vuodessa, konteksti sen myötä. Sillä on väistämättä vaikutusta tapaamme toimia ja tehdä työtä. Siinä on meidän haasteemme seura- kuntayhteisöinä: yhteistyö, solidaarisuus ja anteliaisuus.

Meillä on myös jotain annettavaa Suomen evankelisluterilaiselle kirkolle. Olemmehan osa kirkkoa, joka kantaa myös ruotsinkielisiä yhteisöjämme. Se on lahja ja tehtävä, joka on juuri meille uskottu, juuri nyt.

Hiippakuntana meidän tulee käydä vuoropuhelua kansallisesti ja kansainväli- sesti. Vähemmistön on tunnistettava ja ymmärrettävä itseään, jotta se kykenee kertomaan itsestään ja omista tarpeistaan muille. Vuoropuhelu on elämän ja tu- levaisuuden kysymys. Maantieteellinen hajaannuksemme ja pienuutemme lisää yhteistyön tarvetta.

”Avoimet ovet” on kirkon strategia. Avoin ovi merkitsee läpinäkyvyyttä. Si- tä voi kurkistaa sisään tai astua kynnyksen yli sisään. Siitä voi kurkista ulos tai astua ovesta ulos. Sisällä ei tapahdu mitään salaista. Läpinäkyvyys ja liikkeessä olo on lähestymistapa, jonka me voimme valita. Läpinäkyvyys vaatii rohkeut- ta – rohkeutta nähdä ja kertoa itsestään, rohkeutta olla tarkastelun kohteena ja keskustella siitä.

Retkeilymajassa on tilaa kaikille. Joskus siellä on ahdasta ja meitä haasteta- an jakamaan ja tekemään yhteistyötä. Sen oppiminen on mahdollista koska me olemme yhtä Kristuksessa.

KYSYMYKSIÄ TYÖSTETTÄVÄKSI

1. Mitä vieraanvaraisuus sinulle ja teidän yhteisöllenne merkitsee? Miten se käytännössä ilmenee?

2. Oletko sinä tai te havainneet pelkoa seurakunnassa? Mitä tai ketä kohtaan? Miten se ilmenee? Mitkä kulttuurit tai ajatukset herättävät pelkoa?

3. Miten voin muuttaa ajattelutapaani ja olla yhteyteen rohkaisevampi omassa yhteisössäni? Kuinka löydän tavan elää ja antaa muiden elää?

4. Mikä on pahinta mikä voi tapahtua, jos me kysymme kaikilta yhteisöömme tulevilta saman kysymyksen kuin Jeesus: ”Mitä sinä tahdot minun sinulle tekevän?”

5. Seurakunta ei todennäköisesti voi vasta kaikkien tarpeisiin – on uskallettava luottaa omaan arvostelukykyyneen. Miten tämä arviointi tapahtuu? Kuka kommunikoi kenenkin kanssa eri tarpeista?

6. Tunnistatteko, kenellä yhteisössänne on hiljaista tietoa? Miten sitä voisi tuoda esiin ja tehdä näkyväksi?

7. Miten seurakunnassanne suhtaudutaan yhteistyöhön muiden seurakuntien kanssa? Miten voi jakaa onnistumisen iloa, resursseja työssä ja voimia vastoinkäymisissä?

6 Uusissa maastoissa

✧ Vaeltaja kuluttaa vähintään 0,5 l vettä tunnissa. Jeesus sanoi: ” Siitä vedestä, jota minä annan, tulee hänessä lähde, joka kumpuaa ikuisen elämän vettä.» (Joh.4:14). Vaelluksen aikana me täytämme vesipullomme vesipisteistä, hanoista ja kaivoista. Vaellus etenee, matkaamme uusissa maisemissa, ajassa ja kulttuureissa. Me etsimme elämän vettä uudessa maastossa.

On erilaisia tapoja etsiä ja aistia pyhä. Jumalan suuruuden voi monin eri tavoin aavistaa läsnäolon kokemuksena tai puhutteluna. Meille on turvallista ja etu, ettei Jumala salli itseään rajattavan.

Perinteinen jumalanpalvelus on elämän lähde. Monille se ei kuitenkaan ole ensisijainen paikka kokea Jumalan läsnäoloa ja puhuttelua. Kirkkomme koostuu miljoonista jäsenistä. Näin ollen on luonnollista, että tuntemamme jumalanpalveluselämän ohessa on olemassa mitä erilaisimpia tapoja ilmaista ja kokea hengellisyyttä. Vain 5 % kirkon jäsenistä osallistuu säännöllisesti jumalanpalvelukseen. Kenenkään ei tarvitse tuntea häpeää tai syyllisyyttä siitä, että tarvitsee vettä ja löytää sitä eri tavoin.

Kuuntele muita kulkijoita. Mitä he kertovat? Mistä he tulevat? Oliko siellä vettä? Löytyikö majataloja, oliko ruokaa tarjolla?

Kokemus ja mahdollisuus kertoa toisille mitä kokee ja miten aistii Jumalan läs-

näoloa ja puhetta on osa pyhiinvaellusmatkaamme. Se kysyy rohkeutta. Kysyy rohkeutta jakaa jotain itselle kallisarvoista ja henkilökohtaista. Kysyy myös rohkeutta olla avoin vastaanottamaan kertomus, joka voi haastaa ja jopa muuttaa omia ennakkokäsityksiä ja ymmärrystä. Tässä meidän tulee olla hienovaraisia, osoittaa nöyryyttä ja kunnioitusta. Meidän tulee aktiivisesti ja tietoisesti pyrkiä luomaan turvallinen tila, jossa uskaltaa jakaa kertomuksia ja pyhän kokemuksia.

Johda ihmisiä lähteille, joista itse juot ja joiden tiedät olevan raikkaita ja jotka eivät kuivu. Huolehdi myös, että juot itse etkä kärsi nestehukasta. Kanna matkassa vesi, jota tarvitset.

Jos kerran sanomme olevamme matkakumppaneita, niin kulkekaamme yhtä matkaa. Älä sano mitään mitä et oikeasti tarkoita. Puhu sitä mitä sydän sanoo, ei muuta.

Meidän tulee nähdä vaivaa, tutkia luovasti uusia tapoja saada vettä. Uusi aika ja uudet maastot tuovat mukanaan uusia uskon ja palvonnan ilmaisutapoja. Vesi on vettä riippumatta siitä, onko se puhdistettu UV-suodattimessa tai nostettu satoja vuosia vanhasta kaivosta. Uudet ilmaisutavat ja muodot lisäävät monipuolisuutta, joka tekee matkastamme turvallisemman ja rikkaamman. Osaammeko ottaa vaarin mahdollisuuksista, joita uudet maastot meille tarjoavat. Olemmeko avoimia niille?

Jos pystymme olemaan rohkeita ja samalla viisaita, voimme nähdä Jumalan armon uudella tavalla. Saman aikaisesti oman identiteetin selkeys säilyy: Me olemme pyhiinvaeltajia, me olemme liikkeessä oleva Jumalan kansa, me olemme Kristuksen kirkko. Sen, mikä on uutta ei välttämättä tarvitse olla meille hyväksi, yhtä vähän kuin vanhan ei vain vanhuutensa vuoksi tarvitse. Me tarvitsemme vettä, Elämän vettä. Tutkimisen arvoisia ovat ne polut ja tiet, jotka johtavat kohti Häntä, ajavat meitä Kristuksen luo.

Uudessa maastossa saamme myös tukeutua toisiin. Sekä Suomen evankelislu-terilaisessa kirkossa, pohjoismaisissa sisarkirkoissa ja muissa muutoksen keskellä elävissä kirkoissa tehdään havaintoja ja saadaan kokemuksia, jotka avaavat arvokasta perspektiiviä myös Porvoon hiippakunnan elämään.

Kasvu ja muuttuminen voivat tuntua vaikeilta, ajoittain jopa kivuliaalta. Kuitenkaan me emme voi lakata kehittymästä. ” Hän leikkaa minusta pois jokaisen oksan, joka ei tuota hedelmää, mutta jokaisen hedelmää tuottavan oksan hän puhdistaa liioista versoista, jotta se tuottaisi hedelmää entistä enemmän.”, sanoi Jeesus (Joh. 15:2). Sen hedelmän, jonka me tänään korjaamme, tulisi kannustaa meitä kehittämään seurakuntaelämää eikä tarrautumaan siihen mitä joskus oli. Jää vain yhdeksi yöksi samaan paikkaan.

Tällä on puolestaan vaikutuksia siihen mitä me ajattelemme jumalanpalveluksen olemuksesta. Sen seurauksena on myös kysyttävä, kuka tekee, mitä tekee ja saa luvan tehdä, kun seurakunta on koolla. Annammeko kirkon jäsenenä toisillemme valtuutuksen ja oikeuden osallisuuteen? Toivon mukaan kestämmme sen, ettei meillä ole täyttä kontrollia. Anna seurakunnalle se luottamus, että se itse kantaa vastuun jumalanpalveluksista ja Jumalan kohtaamisista. Tee luottamuksesta totta.

Meidän on luovuttava liturgisen ja dogmaattisen erinomaisuuden unelmasta – eikä vain siitä vaan monesta muustakin vaatimuksesta. Todellisuutemme voi olla sellainen, ettei meillä ole resursseja, joita toivoisimme ja tarvitsisimme. Siksi meidän on oltava rohkeita ja valita se mikä toimii.

Kirkko syntyi vasta sen jälkeen, kun Kristus oli syntynyt ihmiseksi maailmaan. Syntyhetkestä alkaen liikkeen suunta on ollut ulos maailmaan, pois annetusta kohti uusia maastoja. Olemassaolollaan maailmassa kirkko synnyttää itseään. On syytä kohottaa katse ja nähdä, ettei pyhiinvaellus ole vain minua varten, ei edes vain meitä varten. Me olemme täällä palvellaksemme maailmaa. Missä kuljemekin meistä jää jälki.

KYSYMYKSIÄ TYÖSTETTÄVÄKSI

1. Missä ja miten koet Jumalan läsnäolon ja puheen? Voitko ja saatko kertoa siitä seurakunnassasi? Miltä se tuntuu?

2. Monet kokevat Jumalan läsnäolon ja puhuttelun jossain muualla kuin seurakunnan jumalanpalveluselämässä. Miten sinä ja te suhtaudutte tähän?

3. Jumalan kohtaaminen, mitä se on? Onko olemassa hyviä ja huonoja jumalakokemuksia? Kuka sen määrittelee?

4. Minkälaisia tilaisuuksia Jumalan kohtaamiseen saa teidän seurakuntanne kirkoissa ja tiloissa järjestää? Mitä niistä voisi lisätä seurakunnan tapahtumakalenteriin? Kuka päättää mitä saa ja ei saa tehdä seurakunnan toiminnan puitteissa? Minkälaista keskustelua siitä käydään?

5. Minkälaisia asioita meidän tulisi pohtia, jotta pystymme kohtaamaan tulevaisuuden? Mitkä ovat mielestänne ne suurimmat muutokset, jotka tulevat vaikuttamaan hiippakuntaamme ja seurakuntiimme?

6. Kuka on arvollinen saamaan luottamuksen puhua Jumalasta seurakunnassanne ja seurakunnan nimissä Jumalasta?

7. Kielikuvamme ja kuvakielemme saattavat tuntua vaikeaselkoisilta seurakuntayhteyteen pyrkivälle. Meidän perinteemme on rikas ja kaunis mutta sitä voi olla vaikea ymmärtää. Minkälaisin kuvin ja sanoin voisimme tehdä itsemme helpommin lähestyttäviksi?

8. Mitä tapahtuisi, jos joku kokisi loukkaantuvansa jostain mitä on tehty tai sanottu seurakunnan toiminnassa? Kuinka asian voisi ratkaista ja miten edetään?

9. Me emme voi puhua samalla tavalla kaikille ihmisille. Jos me aina käytämme samaa teologista kieltä, jää suuri osa ihmisistä tavoittamatta. Pitäisikö meidän tavoittaa kaikki? Tahdommeko?

10. Toisen kohtaaminen on vaikeaa, jos ei voi kohdata itseään. Auttakaa toisianne sanoittamaan, mikä pyhän kohtaamisessa on teille tärkeää ja miksi se on tärkeää. Kun annat itsellesi luvan tilan ottamiseen, on myös helpompi antaa tilaa ja kuunnella toista.

7 Matkaeväät

✧ Vaelluksella ihmisen keskimääräinen energian tarve on noin 2500–4000 vuorokaudessa, maaston rasittavuuden mukaan. Jotta keho jaksaisi, meidän on syötävä vaelluksen aikana usein ja ravitsevasti. Jumala tietää sen. Siksi hän on pyhittänyt aterian. Ehtoollinen on yksi kristillisen kirkon kahdesta sakramentista, jossa Jumala toimii ja antaa meille elämän.

Me olemme Jumalan armon kohteena, kun ehtoollisen leivässä ja viinissä otamme vastaan Jeesuksen - aivan kuten silloin, kun kastevesi valui otsallemme ja meidät liitettiin pyhien yhteyteen. Kun tämä mysteeri tapahtuu, saamme nöyrästi ottaa vastaan Jumalan lapsina, ojennetuin käsin ja suurin, uteliain silmin.

Jumalan armossa kaikki ovat samanarvoisia – yhtä arvottomia ja yhtä rakastettuja. Ehtoollinen on radikaali rakkauden teko. Ottamalla vastaan ehtoollisen me tunnustamme sen.

Jos me rakastamme toisiamme me emme kiellä toisiltamme ruokaa. Jos uskomme siihen, mitä ehtoollisessa tapahtuu, emme epää keneltäkään ravintoa. Ehtoollisleipä ei ole meidän vaan kirkon ja se avautuu useammalle kuin luulemme.

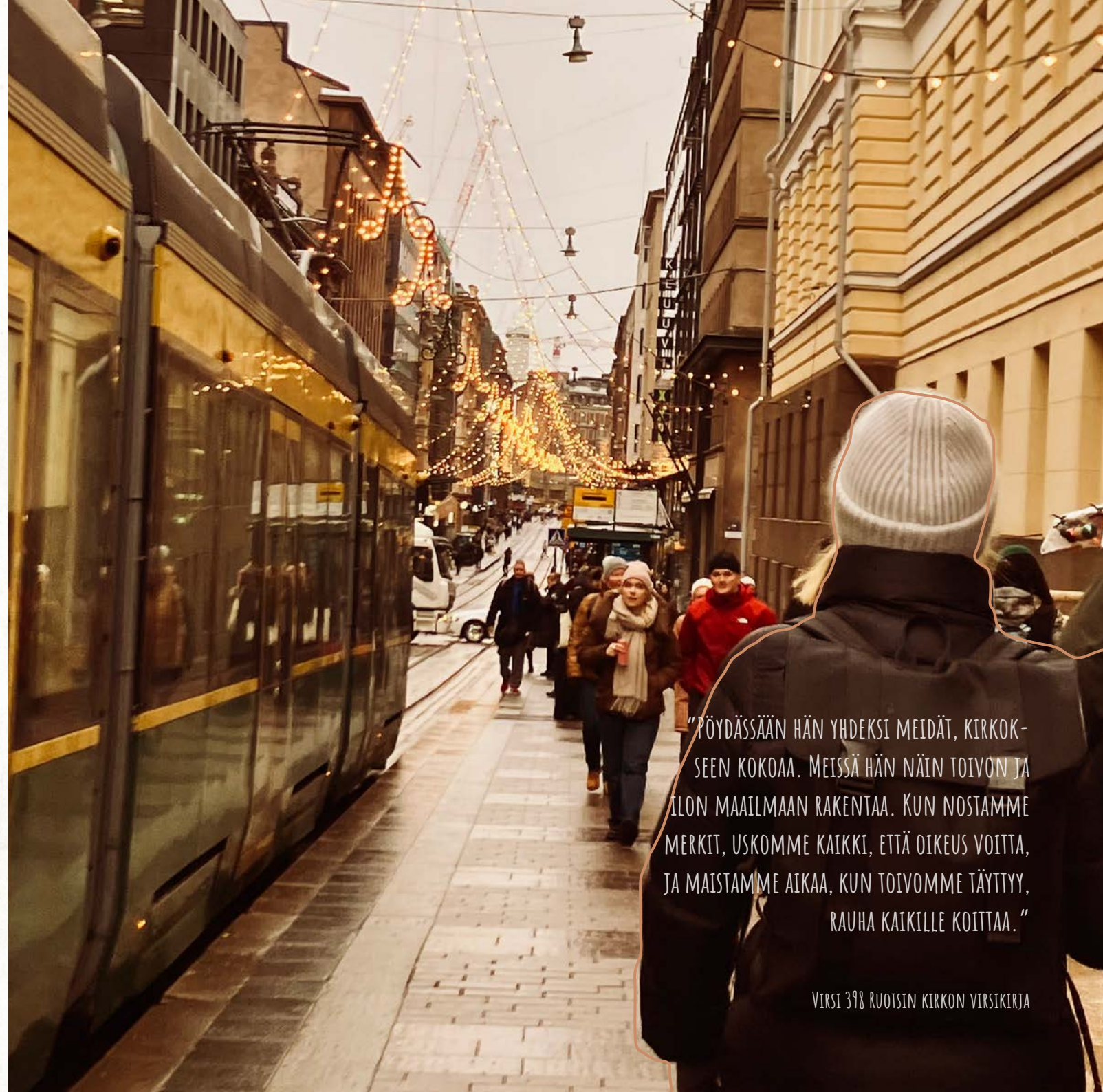
Jokaisella tähän yhteyteen kastetulla on oma paikkansa kirkkomme ehtoollispöydässä. Se paikka annettiin sinulle kastehetkessä. Se on sinun paikkasi koko pyhiinvaelluksen ajan, vaikka retkieväs maistuisi erilaiselta ja levähdyspaikat

vaihtelisivat. Meidän on harjoiteltava kykyä tunnistaa toisia pyhiinvaeltajia, joita kohtaamme teillä ja poluilla ja asetuttava jakamaan yhteinen ateria.

Siksi meidän yhteisöissämme ei tulisi käydä keskusteluja siitä, voimmeko kohdata yhteisen ehtoollispöydän äärellä ja kenen ehtoollispöytään voimme liittyä. Ehtoollinen on Herran, eikä kenenkään muun. Me emme saa, eikä meillä ole oikeutta sulkea ketään sen ulkopuolelle. Ehtoollinen on kasteen tavoin pyhä sakramentti. Kun menemme ehtoolliselle, teemme sen Kristuksen sanojen oikeutamina, emme oman uskon tai arvons ansiosta. Kun me ehtoollisella murramme leivän ja juomme viinin, me emme tee sitä siksi, että katsomme itsemme tai toisen olevan arvollinen tulemaan yhteiseen pöytään. Jos ajattelemme niin emme ole käsitäneet minkälaisen armon olemme saaneet, kun Jumala otti meidät omikseen.

Vielä emme ehdoitta jaa ehtoollisyhteyttä kaikkien kristittyjen kanssa. Vielä meillä vallitsee erilainen käsitys ehtoollisen mysteeristä, eivätkä kaikki kristityt vielä voi kohdata meidän ehtoollispöydässämme. Tässä suhteessa -kuten myös ikuisuutta koskien- me vielä elämme jännitekentässä, jossa jo nyt ja ei vielä yhtyvät. Jo nyt me olemme osa suurempaa yhteyttä Kristuksessa. Ehtoollisessa hän antaa itsensä kirkolleen. Ekumeniikan tärkein tavoite on tehdä näkyväksi se yhteys, joka meille on hänessä annettu. Näkyvä merkki siitä on, että me voimme kokoontua yhteisen ehtoollispöydän ääreen. Sellainen yhteys ei vielä ole täysin toteutunut. Toivoisin, että olisi.

Ateriyhteyden jakaminen on kiristillisen yhteisön alkuaajoista lähtien ollut merkki. Se on uskontunnustus ja ylistyslaulu, tunnustus meidän kaikkien riippuvuudesta Jumalan rakkaudesta ja armosta. Kun aterialle asetuttiin, tunnustettiin samalla halu jakaa elämää toisten kanssa. Ehtoollinen on tunnustus kaikkien ihmisten samanarvoisuudesta Jumalan silmissä. Se on elämän, uskon ja rukouksen jakamista. Näin sen tulee olla myös meillä.

"PÖYDÄSSÄÄN HÄN YHDEKSI MEIDÄT, KIRKOK-
SEEN KOKOAA. MEISSÄ HÄN NÄIN TOIVON JA
ILON MAAILMAAN RAKENTAA. KUN NOSTAMME
MERKIT, USKOMME KAIKKI, ETTÄ OIKEUS VOITTA,
JA MAISTAMME AIKAA, KUN TOIVOMME TÄYTYY,
RAUHA KAIKILLE KOITAA."

VIRSI 398 RUOTSIN KIRKON VIRSIKIRJA

KYSYMYKSIÄ TYÖSTETTÄVÄKSI

1. Miten näette ehtoollisen mysteerin? Kuka teidän yhteisössänne ymmärtää sen?
2. Nouseeko mieleesi joku mieleesi jäänyt ehtoolliskokemus? Mitä tapahtui? Miksi se muisto on sinulle arvokas?
3. Kuka saa teidän seurakunnassanne tulla ehtoollispöytään? Miksi?
4. Onko kaikilla oltava mahdollisuus tulla ehtoolliselle? Miksi?
5. Vuodesta 1979 lähtien saavat myös lapset meidän kirkossamme tulla ehtoolliselle. Miten lapset toimivat teidän seurakunnassanne?
6. Miten suhtaudutte ajatukseen, että ihmiset muista kirkoista ja kristillisistä yhteisöistä voisivat ottaa vastaan ehtoollisen joissain seurakuntanne ehtoollispöydistä?

EPILOGI

✧ Sinä, joka olet tutustunut Porvoon hiippakunnalle antamaani ohjeistukseen, olet nyt useiden haasteiden äärellä. Yksi haasteista on päättää valita usko siihen, että yhteisvoima yhteisöissämme kantaa enemmän kuin mitä itse pystymme kantamaan. Toinen haaste on tunnustaa niille, joiden kanssa jaat yhteisön, että tarvitset heitä. Sinä et yksin voi olla Kristuksen ruumis. Sinä et voi muista piittaamatta tehdä toimintasuunnitelmaa ja toteuttaa sitä, vaikka tilanearviointisi olisi kuinka oikea. Sinun on löydettävä itsestäsi tarpeeksi nöyryyttä kääntyä muiden puoleen. Jumalan kansa on liikkeessä ja me olemme pyhiinvaeltajia ja vaellamme yhdessä.

Toiveeni on, että myös sinä olet minuun yhteydessä ja haluat keskustella niistä ajatuksista, joita olen jakanut ja suunnasta, johon tahdon johtaa Porvoon hiippakuntaa. Toivon, että tahdot yhdessä minun ja meidän kanssamme kulkea kohti vielä näkymättömiä sisäisiä ja ulkoisia määränpäitä.

Näen erilaiset haasteet ja tiedän että on erilaisia odotuksia ja tarpeita. Tahdon että keskustelemme myös niistä. On myös pelkoa. Senkin tahdon kohdata.

Olen vakuuttunut siitä, että ei ole mitään tulevaisuutta, jota me emme yhdessä

Kristuksen ja toistemme kanssa voi kohdata.

Toivon, että tahdot kohdata minut ja ottaa vastaan tämän ohjeistuksen niin, että se virittää keskustelua. Toivon, että sinäkin tahdot liittyä seuraamme ja kulkea kanssamme sitä pyhiinvaellusmatkaa, joka on meidän tässä ajassa yhdessä Jumalan kanssa. Tämän me luomme yhdessä.

piispa Bo-Göran Åstrand

”HERRA ANNA MURROKSISSA OMAT PYYTEET
UNOHTAA, TOISTEN KANSSA LUODA SILTAA KOHTI
AIKAA TULEVAA. VERI KERRAN VUODATETTU YHÄ
RIITTÄÄ PÄÄSTÄMÄÄN MEIDÄN HAUDAN PIMEN-
NOSTA AAMUN LAULUUN, ELÄMÄÄN.”

VERSI 285 RUOTSEN KIRKON VIRSIKIRJA

Lämpimät kiitokset työryhmälle, joka on auttanut minua luovuudella, inspiraatiolla, monitasoisella ajattelulla ja tekstin muotoilulla. Hiippakuntadekaani Mia Anderssén-Löf, kirkkoherra Anders Lindström, johtava asiantuntija Stefan Myrskog, kirkkoherra Mari Puska, tutkija ja yliopistonlehtori Siv Sandberg sekä entinen kirkolliskokouksen edustaja Ulla-Maj Wideroos. Graafinen suunnittelu ja taitto: Anders Eklund / Antonomia Ab Kansi-kuva: Moa Eklund / Antonomia Ab Valokuvat: Anders Eklund / Mia Anderssén-Löf / unsplash.com • Paino: Forbergs tryckeri, Pietarsaari 2025. Vastuullinen julkaisija: Piispa Bo-Göran Åstrand, Porvoon hiippakunnan tuomiokapituli.

HALU SISÄISTÄÄ SYNTYY RAKKAUDESTA.
SISÄISTÄMINEN ON SITÄ, ETTÄ NÄKEE JA KUUNTELEE.
SE ON HALUA YMMÄRTÄÄ JA ANTAA TILAA.
YHTEISÖLLISYYS ON SEKÄ LAHJA ETTÄ TEHTÄVÄ.
JAAMME MATKAN PYHIINVAELTAJINA.